

FARNÍ KOSTEL SV. ŠIM. A JUDY V CROSWITZU

ARCHITEKT	neznámý
DOBA VZNIKU	1769 – 71
ADRESA	Crostwitz, Zejlerstraße 2
PROHLÍDKA	otevřeno denně
INFORMACE	www.pfarrei-crostwitz.de

Zapadlá hornolužická obec Crostwitz nevyvolává na první pohled dojem, že by zde bylo možné narazit na stopy výmarské moderny. Malé domky v malebném centru obce okolo farního kostela přenášejí návštěvníka spíše do doby, kdy industrializace a moderní technika ještě neurčovaly život ve městech a na vesnicích. A přesto jsou dějiny obce Crostwitz spojeny s modernou a jedním z jejích uměleckých protagonistů: Expresionista Conrad Felixmüller, jehož práce byla roku 1928 oceněna Velkou cenou Saského uměleckého spolku, působil bezprostředně po konci druhé světové války v Lužici a z této doby pochází řada staveb, které dokumentují život tamější lužickosrbské menšiny, ke které patřila i Felixmüllerova babička. Po studiu na Akademii umění v Drážďanech a po prvních výstavách se Conrad Felixmüller stal v roce 1919 zakládajícím členem a prezidentem »Drážďanské secese, skupiny 1919« (sdružení umělců, kteří se snažili tvořit expresionistické, společensko–kritické umění) a členem tzv. »Listopadové skupiny«, ke které patřil jako spoluzakladatel také Max Pechstein a později i architekti Ludwig Mies van der Rohe, Marcel Breuer, Jacobus Johannes Piter Oud a Bruno Taut. V roce 1934 odešel Conrad Felixmüller do Berlína a žil v Charlottenburgu. Jeho práce byla v době Hitlerovy diktatury napadána jako »zvrhlé umění« a on sám byl vyloučen z Berlínského svazu umělců (Berliner Künstlerbund). Poté, co opustil válkou zničený Berlín, doufal Conrad Felixmüller na konci čtyřicátých let, že se bude moci v Horní Lužici zotavit z válečných hrůz a vrátit se ve své práci ke svým lužickosrbským kořenům. V letech 1948 až 1951 proto převzal vedení »Pracovního kroužku lužickosrbských výtvarných umělců« (»Arbeitskreis sorbischer bildender Künstler«) a usadil se v Crostwitzu. Z této doby pochází řada grafik a obrazů, ve kterých Conrad Felixmüller tematizuje tradice Lužických Srbů na prahu moderny. Opakujícími se motivy jsou crostwitzský kostel, lužickosrbské obyvatelstvo a crostwitzský houslista, kterého Felixmüller nazýval »posledním houslistou z Crostwitzu«. Nálady, které Felixmüller ve čtyřicátých letech v Crostwitzu zachytil, jsou patrné dodnes. Kultura Lužických Srbů je v obci stále živá. Jejich jazyk se stále ještě používá a pozorný návštěvník si toho může všimnout především ve farním kostele a v jeho bezprostředním okolí. Již v předkřesťanské době byl Crostwitz náboženským centrem hornolužických Srbů. V 11. století nechal biskup Benno von Meißen na počest apoštolů Šimona a Judy Tadeáše zřídit v Crostwitzu malý dřevěný kostel. V 15. století, v době morové epidemie, zde bylo založeno »Bratrstvo svatého Šebestiána« (»Bruderschaft des heiligen Sebastian «), což dodnes připomíná světcova socha ze 17. století, která se nachází na vrchu Kirchberg. Sochu zde nechal postavit tehdejší farář Georg Sende, který dal zhotovit rovněž sochy sv. Vavřince a Pankráce. V letech 1769–1771 byl crostwitzský kostel noř vystavěn v barokním slohu, později následovaly další přestavby a rozšiřování stavby. Roku 1975 navštívil svatostánek v Crostwitz tehdejší kardinál Karol Józef Wojtyła, tedy pozější papež Jan Pavel II., což dodnes připomíná pamětní tabulka na kostelní zdi. Katolický farní kostel je pro návštěvníky otevřen denně. Rozhodně se vyplatí navštívit jej na Vánoce a hlavně o Velikonocích. V Crostwitzu totiž každý rok na Velikonoční neděli ožívá křesťanská tradice »Velikonočních jízd« (Osterreiterprozession): Stovky jezdců ve slavnostních krojích oznamují zmrtvýchvstání Ježíše Krista a rozdávají velikonoční světlo jakožto symbol nové naděje v boji se smrtí. První zmínka o těchto procesích v Crostwitzu se datuje rokem 1780.

www.topomomo.eu

Dieses Vorhaben wurde aus Mitteln des europäischen Fonds für regionale Entwicklung (EFRE) gefördert./Tento projekt je spolufinancován z Evropského fondu pro regionální rozvoj.

Europäische Union, Europäischer Fonds für regionale Entwicklung: Investition in Ihre Zukunft / Evropská unie, Evropský fond pro regionální rozvoj: Investice do vaší budoucnosti